

Bir milletin her alanda gelişmesi için işini iyi yapan insanlara ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç ise ancak iyi eğitim ve öğretimle karşılanır. Bunun farkında olan Türk-İslam devletlerinde açılan eğitim-öğretim kurumlarıyla ve usta-çırak ilişkisi ile insanlar meslek sahibi yapılmıştır. Meslek sahibi olmaları yanında kişilerin ahlaki açıdan gelişimine de önem verilmiştir. Türkiye Selçukluları ve Osmanlıların kuruluş döneminde etkin bir şekilde faaliyet gösteren Ahi Teşkilatı en önemli meslek edindirme kurumudur. Daha sonra bu kurum Lonca Teşkilatı adını almıştır.

1) Yukarıdaki bilgilere göre hangisine ulaşamaz?

- A) Türk İslam devletlerinde kişilerin hem mesleki hemde ahlaki gelişimleri önemsenmiştir.
- B) Meslek edindirme kurumu olan Ahi Teşkilatı daha sonra Lonca Teşkilatı adını almıştır.
- C) Bir milletin her alanda gelişimi için işini iyi yapan insanlar gereklidir. Bunun içinde Eğitim şart.
- D) Türk İslam devletlerinde Usta-çırak ilişkisi o kadar öğreticidir ki. Başka eğitim kurumuna ihtiyaç yoktur.

Meslek odaları üyelerinin ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki anlamda yapılan işlerini kolaylaştırmak, mesleğin çıkarlarını korumak, meslektaşların birbirleri ile iletişim kurmasını ve dayanışmasını sağlanması ve meslek etiğinin, ahlakının, disiplinin ve meslektaşlar arası dayanışmanın güçlendirilmesi ayrıca bakanlık ile ilgili çalışmaların yürütülmesi, gerekli başvuruların gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla kurulmuş kuruluşlardır.

2) Yukarıda günümüzde faaliyet gösteren meslek odalarının bazı görevleri ve işlevleri verilmiştir. Buna göre hangisine ulaşamaz?

- A) Devlet ile üyeler arasında aracılık yaparlar.
- B) Üyelerinin çıkarları her şeyin üstündedir.
- C) Ahilik teşkilatına benzer özellikleri vardır.
- D) Üyeler arasında dayanışmayı sağlarlar.

Ahilik sisteminde meslek eğitimi dört bölüme ayrılıyordu. Bu kariyer basamakları birbirlerini tamamlayan, meslek edinme basamaklarıydı. Bir gencin erişkin bir Ahi olabilmesi için, bu eğitim aşamalarını sırayla başarılı olarak bitirmesi gerekiyordu. Her kariyer aşamasının bitirilmesinden sonra, Ahilik sistemi için çok önemli olan törenler yapılıyordu. Yamak olarak mesleki kariyerine başlayan bir çocuk iki yıllık; okuma-yazma, dini bilgiler, görgü kuralları, ahlak ve Ahiliğin temel değerlerini içeren eğitimden geçtikten sonra ...

- I. Usta
- II. Kalfa
- III. Çırak

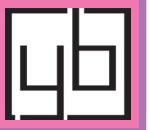
3) Ahilik teşkilatında meslek eğitimine Yamak olarak başlayan kişinin sonraki basamakları hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I, II, III
- B) II, III, I
- C) III, II, I
- D) I, III, II

Osmanlı Lonca Teşkilatı gerçekte Ahi Teşkilatının devamıydı. Her esnaf grubunun kendi arasında oluşturduğu “Lonca” denilen bir teşkilat vardı. Her esnaf topluluğu, mesleki konularda tabi bulunacağı özel kuralları kendisi kararlaştırır ve bunu devlete onaylatırlardı. Bu kurallarda ustalık, kalfalık gibi mesleki unvanların nasıl kazanılacağı, çıraklık ve kalfalık süreleri, çalışma saatleri, üretilcek malın cinsi ve kalitesi, ham maddenin temini ve dağıtımı, dükkânların yeri ve sayısı gibi konular yer alırdı.

4) Buna göre Lonca Teşkilatının kuralları ile ilgili hangisine ulaşamaz?

- A) Detaylı bir içeriğe sahiptir.
- B) Devlet onayı ile resmîyet kazanmıştır.
- C) Toplumun tüm kesimleri için geçerlidir.
- D) Her esnaf topluluğunun kuralları ayrıdır.

- Selçuklu Anadolu'sunda göçebe yaşamdan yerleşik yaşama geçişi hızlandırması ve şehirçilik üzerindeki olumlu katkılarının yanında şehirleşmeyle birlikte ekonomik yaşam üzerindeki etkileri de sonraki dönemde belirleyici oldu.

- Beylikler döneminde özellikle Konya, Kayseri, Sivas gibi gelişmiş kentlerin belli yerlerinde çeşitli zanaat dallarında uzmanlaşan açık ve kapalı çarşılar vardı. Onlar buralardaki dükkânlarında çalışırdı.

- Şehirlerde İşin nasıl yapılacağı, ne şekilde yapılacağı ve ne oranda yapılacağı teşkilat tarafından ayarlanarak bir düzene oturtulurdu. Örneğin; Birlik mensupları kabiliyetlerine en uygun bir işte çalışır, başka ikinci bir iş peşinde koşmazlardı. İnsanların iş değiştirmeleri veya birden fazla işle uğraşmaları hoş karşılanmazdı.

5) Yukarıda bahsedilenler hangisine ait özelliklerdir?

A) Ahilik Teşkilatı	B) Lonca Teşkilatı
C) Gedik Teşkilatı	D) Enderun Mektebi

- Eğitimi lala adı verilen öğretmenler verirdi. Bu öğretmenler sadece dersleri değil, aynı zamanda ahlak, terbiye ve disiplin eğitimlerini de öğrencilere aktarırdı.

- Üstün yeteneklilerin eğitiminde “dünyadaki ilk sistemli eğitim” örneğini oluşturmaktadır.” Birçok Avrupa kaynağında, Osmanlı Devleti'nin altı yüzyıl boyunca varlığını sürdürmesinin asıl sebebinin altın-üstün yetenekli çocukları bu okula devşirme yöntemiyle seçtikten sonra devletin yönetiminin onlara verilmesinde yattığı aktarılmıştır.

6) Bahsedilen eğitim kurumu hangisidir?

A) Medrese	B) Enderun Mektebi
C) Mekteb-i Mülkiye	D) Lonca Teşkilatı

1300'lü yıllarda Anadolu'yu baştanbaşa dolaşan İbn-i Battuta Ahiler ile ilgili izlenimlerini şöyle aktarmıştır;

“Türkmenlerin yaşadıkları her vilayette, her şehirde ve her köyde bulunan Ahiler bekâr ve sanat sahibi gençlerin oluşturduğu bir tür cemiyettir. Bunlar birbirleriyle çok sıkı bir dayanışma içindedirler. Her birinin halk içinde muteber bir mesleği vardır. Memleketlerine gelen yabancılara yakın bir ilgi gösterir, onların yiyecek ve içeceklerini temin ederler. Öte yandan yaşadıkları yerlerdeki zorbaları da yola getirirler. Ahilerin bir araya gelerek oluşturduğu bu cemiyete fütüvvet (gençlik) adı verilir.”

7) Buna göre hangisine ulaşamaz?

- A) Dayanışma duygusu hâkimdir.
B) Bir meslek oluşumudur.
C) Şehirde düzeni sağlamaya çalışırlar.
D) İtibar sahibi olmak önemlidir.

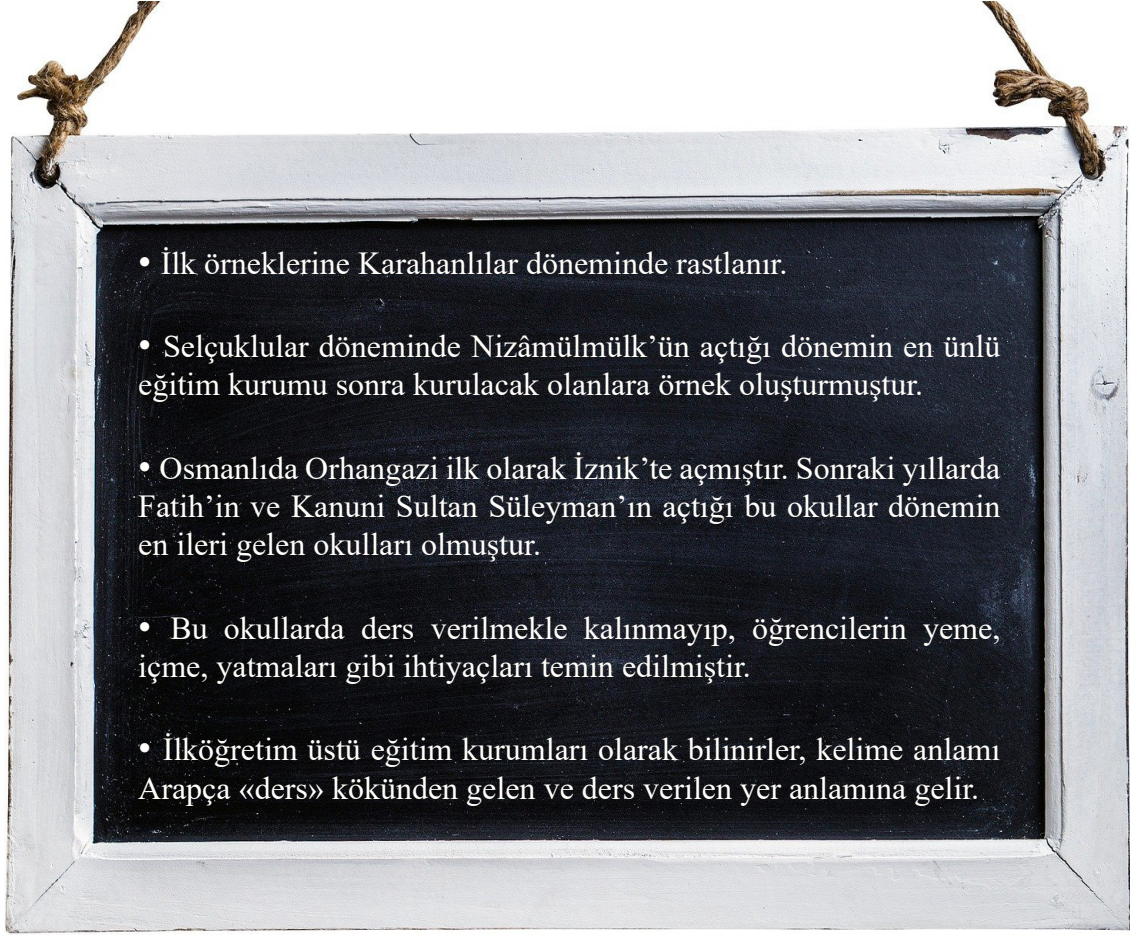

- Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde herhangi bir mesleğe yönelik eğitim alan öğrenciler, öğretim yılı sonunda diplomalarını almaya hak kazanırlar ayrıca mesleklerine yönelik bağımsız iş yeri açma belgesine de sahip olurlar.

- Sağlık Bakanlığı'na bağlı kamu ve özel yatılı/yataksız sağlık kurum ve kuruluşlarına ara eleman yetiştirmek üzere açılan okullardır.

8) Sağlık Meslek lisesinden mezun olan bir kişi aşağıdaki unvanlardan hangisine sahip olamaz?

- A) Sağlık bakım teknisyeni
B) Hemşire yardımcısı
C) Ebe yardımcısı
D) Veri tabanı programcılığı

9) Yukarıda bahsedilen eğitim kurumu hangisidir?

A) Medrese

B) Enderun Mektebi

C) Mekteb-i Mülkiye

D) Lonca Teşkilatı

1-Medreseye sınavla öğrenci alınırdı.

2-Zekâlarına ve yeteneklerine göre sınıflara giderlerdi.

3-Medresede öğrenciler ücretsiz okurdu.

4-Medreselerde sadece dini ilimler okutulurdu.

5-Mezun olanlar branşına göre esnaf ve zanaatkar teşkilatlarına üye olurdu.

6-Öğrenciler ihtiyaçlarını karşılamak için bir ustanın yanında çırak olarak çalışırlardı.

10) Yukarıdaki medreselere ait özelliklerden hangisi veya hangileri doğrudur?

A) Yalnız 1

B) 1 ve 2

C) 1, 2 ve 3

D) 1 2, 3 ve 5

**7.Sınıf Sosyal Bilgiler 5.Ünite
Meslek Edindiren Kurumlar
DENEME SINAVI
CEVAP ANAHTARI**

1-D	6-B
2-B	7-D
3-C	8-D
4-C	9-A
5-A	10-C

Her türlü paylaşıma açıktır. Ticari amaçlı kullanılamaz. ©

Bu deneme sınavının hazırlanılmasında M.E.B. ders kitaplarındaki ve aşağıdaki makaleler ve genel ağ adreslerindeki bilgilerden faydalanılmıştır.

•<https://sosyalbilgiler.biz/forum/konu/meslek-edindiren-kurumlar.58393/> - Erkan İSANMAZ
- 29.04.2021

•<https://www.istesob.org.tr/ahilik-torenleri/amp/> - 29.04.2021

•<https://www.bilgiustam.com/meslek-odalari-nedir-ne-ise-yararlar/> - 29.04.2021

•<https://derstarih.com/enderun-mektebi/> - 29.04.2021

•AKSOY, Aysel “13. ve 14. Yüzyılda Anadolu’da Ahi Teşkilatı, Etkisi ve Siyaseti” Medeniyet ve Toplum / Bahar 2018 Cilt 2 Sayı 1

•BOY, Arzu, “Medreselerin Kısa Bir Geçmişi ve Kayseri Medreseleri” Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl 2017, Cilt 4 , Sayı 1, Sayfalar 57 - 73